

Vantaan toiminta luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi

Ville Selonen

Vantaan kaupunki

Yleiskaavoitus/Kestävä kaupunki

Vantaa sitoutunut luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen

Monimuotoisuutta turvaavat sopimukset ja sitoumukset:

- EU:n biodiversiteettistrategia / kansallinen toimeenpano
- Euroopan komission Green City Accord
- YK:n Kunming-Montrealin sopimus
- Resurssiviisauden tiekartta
 - luonnon monimuotoisuuden tavoitteet

→ Luontopositiivinen Vantaa 2030 ja kokonaisheikentymättömyyden malli

→ Luontoviisaat kunnat -verkosto

Monimuotoisuustyö Vantaalla Resurssiviisauden tiekartta

Vantaan monimuotoisuutta tukeva työ nojautuu Vantaan resurssiviisauden tiekarttaan ja varsinkin sen monimuotoinen luonto – kaistaan.

- Muilla tiekartan kaistoilla myös monimuotoisuutta tukevia tavoitteita ja toimia, joissa otetaan monimuotoisuus huomioon.

Vantaan yleiskaavassa keihäänkärkenä monimuotoisuuden turvaaminen ja kaupunkivihreän vahvistaminen

Vantaan resurssiviisauden tiekartta

Valtuustokausi 2021–2025
Kaupunginvaltuuston h

Monimuotoinen luonto

Luonnon monimuotoisuus on elinehto lajien säilymiselle ja myös välttämätöntä ihmisen hyvinvoinnille. Rikas luontoympäristö tuottaa tärkeitä ekosysteemipalveluita, kuten pölytystä, ilmaston säätelyä ja hiilen sidontaa, puhdasta vettä, tulvasuojaa sekä virkistyspalveluita. Vantaalta löytyy vielä laajojakin metsäalueita samoin kuin erilaisia vesiympäristöjä, etenkin puroja, jotka nekin ovat erityisen arvokkaita luonnon monimuotoisuudelle.

Suurimpia uhkia luonnon monimuotoisuudelle ovat ihmistoiminnan aiheuttama elinympäristöjen häviäminen ja pirstoutuminen, ekologisten yhteyksien katkeaminen sekä elinympäristöjen laadun heikentyminen, vieraslajien aiheuttama kilpailu, ilmastonmuutos sekä ekosysteemien toiminnan heikentyminen. Vantaan tiivistyvässä kaupunkirakenteessa on tärkeää suojella luontoa myös kulumiselta.

Resurssiviisauden tiekartta 2021–2025

Kaistan tavoitteet:

15. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
16. Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
17. Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
18. Varmistetaan kattava avoimien alueiden verkosto.
19. Tehostetaan haitallisten vieraslajien torjuntaa.
20. Suojellaan luontoa kulumiselta.

#innovaatioidenvantaa

Toimenpiteet moimuotoisen luonnon turvaamiseksi – RESSU

Tavoite	Nykyiset toimenpiteet
<p>15. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Laaditaan luonnonsuojelun toteutus suunnitelma<ul style="list-style-type: none">• Luonnonsuojelualuevaraukset• Hoito- ja käyttösuunnitelmat• Luontoalueiden ennallistaminen• Luontoalueverkoston tarkastelu kokonaisuutena.• Tehdään koko Vantaan kattava luontotyyppi-inventointi• Tuotetaan tietoa elinympäristöjen ja lajiston tilasta sekä niissä tapahtuvista muutoksista• Selvitetään ekologisten verkostojen tila<ul style="list-style-type: none">• Osa viherrakenteen kehityskuvaa Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA)• Tarkastellaan metsä-, niitty- ja siniverkostoja kokonaisvaltaisesti ja selvitetään keinoja yhteyksien kehittämiseksi ja parantamiseksi.

Toimenpiteet moimuotoisen luonnon turvaamiseksi – RESSU

Tavoite	Nykyiset toimenpiteet
16. Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.	<ul style="list-style-type: none">• Tuotetaan tietoa luonnon ja lajiston tilasta.• Parannetaan metsä- ja suoluonnon ekologista tilaa aktiivisilla hoito- ja ennallistamistoimilla• Torjutaan luontoa kulumiselta.• Lisätään lahopuun määrä kaupungin omistamilla metsäalueilla• Huomioidaan suunnittelussa ekologiset verkostot sekä niiden tukeminen rakennetussa ympäristössä.• Sovitetaan yhteen keinot luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja ekosysteemipalveluiden tuottamiseksi.

Keimolan Isosuolla muutoksia: suolle rakennettu pitkospuut, osia suosta ennallistetaan

UUTINEN - 18.10.2022

Pitkäkosken luonnonsuojelualueella tehdään luonnonhoitotöitä

UUTINEN - 17.11.2023

Toimenpiteet moimuotoisen luonnon turvaamiseksi – RESSU

Tavoite	Nykyiset toimenpiteet
17. Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.	<ul style="list-style-type: none">• Toimet vantaalaisen vesiluonnon hyväksi.• Purotalkkarit: kunnostus-, tarkkailu- ja hoitotoimenpiteitä.• Varataan suunnittelun yhteydessä purojen ympärille riittävästi tilaa<ul style="list-style-type: none">• Turvataan purojen luonnonmukaisuus.• Toteutetaan toimenpiteitä, Vantaanjoen ekologinen tilan saavuttamiseksi hyväksi vuoteen 2027 mennessä.

Toimenpiteet monimuotoisen luonnon turvaamiseksi – RESSU

Tavoite	Nykyiset toimenpiteet
18. Varmistetaan kattava avoimien alueiden verkosto.	<ul style="list-style-type: none">• Lisätään niittyjen pinta-alaa<ul style="list-style-type: none">• Lisätään ja turvataan monimuotoisia avoimia elinympäristöjä• Lisätään niittyjen monimuotoisuutta hoitotoimenpiteillä• Muutetaan nurmikkoalueita niityiksi• Istutetaan niittykasveja.• Turvataan avointen ympäristöjen lajien säilyminen osana avoimien alueiden verkostoa• Kehitetään kaupungin niiton toimenpiteitä kasvien siementuotannon ja hyönteisten menestymisen turvaamiseksi.

Vantaa vähentää pientareiden niittoja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi

UUTINEN - 31.5.2023

Toimenpiteet moimutoisen luonnon turvaamiseksi – RESSU

Tavoite	Nykyiset toimenpiteet
19. Tehostetaan haitallisten vieraslajien torjuntaa	<ul style="list-style-type: none">• Lisätään kuntalaisten vieraslajituntemusta sekä järjestetään asukkaiden kanssa vieraslajitalkoita.• Linjataan toimintamallit ja varataan resurssit vieraslajien torjuntaan.• Tehdään yhteistyötä naapurikuntien kanssa vieraslajien torjumiseksi.• Priorisoidaan vieraslajien torjuntatoimet kaikkein tärkeimpiin luontokohteisiin (mm. luonnonsuojelualueet).

Vieraslajien valtaamasta joutomaasta perhosten paratiisi Vehkalanmäellä

UUTINEN - 8.7.2022

Toimenpiteet moimuotoisen luonnon turvaamiseksi – RESSU

Tavoite	Nykyiset toimenpiteet
20. Suojellaan luontoa kulumiselta.	<ul style="list-style-type: none">• Vähennetään luontokohteiden kulutuspainetta huolellisella reittien suunnitellulla, opastuksella ja kulumista ehkäisevillä rakenteilla.• Suojellaan luontoa merkitsemällä reitit ja pääpolut.• Ohjataan luonnon virkistyskäyttöä, jotta saadaan turvattua linnuston pesimärauha ja saadaan vähennettyä syntyvää häiriötä.

Keimolan Isosuolla muutoksia: suolle rakennettu pitkospuut, osia suosta ennallistetaan

UTINEN - 18.10.2022

STORMOSSENIN NIITTY

Stormossens äng • Stormossen meadow

 KÄYNTIOSOITE / BESÖKSADRESS / ADDRESS
Tasokallontie 9, 01200 Vantaa
Flatsbergvägen 9, 01200 Vantaa

KOORDINAATTI / KOORDINATER /
COORDINATES
60°14'46.0"N 25°09'40.1"E

YLEINEN HÄTÄNUMERO
ALLMÄNT NÖDNUMMER
EMERGENCY NUMBER **112**

www.vantaa.fi
www.vanda.fi

 Liiku turvallisesti alueella
Läheinen Stormossens niitty on kokenut muutoksen erään suosta kaatopölkkiä ja lopetta niityä, josta alle viikko katoopalkki on lopulta.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta

Valtuustokausi 2021–2025
Kaupunginvaltuuston hy

Vastuullinen Vantaa

Vantaan ilmastotavoitteisiin pääseminen edellyttää, että kaupungin asukkaat, yritykset ja yhteisöt toimivat vastuullisesti. Tässä kaupunkiorganisaatio voi toimia esimerkkinä, mahdollistajana, viestinviejänä sekä tuomalla esiin uusia tapoja toimia. Viestinnällä ja vuoropuhelulla lisätään ilmastotoimien hyväksyttävyyttä ja avoimuutta.

Resurssiviisauden tiekartta 2021–2025

Vantaa

Vantaa

Kaistan tavoitteet:

21. Ympäristövastuullisuudesta viestitään innostavasti ja mahdollistetaan vuorovaikutteinen osallistuminen.
22. Kasvatetaan ja tuetaan vantaalaisia kestävään elämäntapaan ja ympäristövastuullisuuteen.
23. Vähennetään ruoan ympäristövaikutuksia.
24. Edistetään kaupunkiorganisaation ympäristövastuullisuutta.
25. Edistetään ympäristövastuullisia hankintoja.
26. Edistetään yritysten ja yhteisöjen ympäristövastuullisuutta.

#innovaatioidenvantaa

Vastuullinen Vantaa

Tavoite 22. Kasvatetaan ja tuetaan vantaalaisia kestävään elämäntapaan ja ympäristövastuullisuuteen.

- Vieraslaji- ja linnunpönttötalkoot
- Lähiluonto-oppaat järjestivät opastettuja retkiä
 - Syksyllä 58 retkeä, n. 900 ihmistä.
 - Lähiluonto-opastoiminnasta on oma [käsikirja](#)
- [VILKE](#) – vantaalaista ilmasto- ja kestävyyskasvatusta -hanke

Haastekimpun ratkaisut ja monimuotoisuus Vantaalla

Vantaa ratkomassa Kaupunkivihreä tiivistyvässä kaupungissa – haastekimpputyössä viherympäristön laatu- ja määrähaastetta.

1. Viherympäristön laatu: Kotimaisten puiden ja putkilokasvien suosiminen
2. Viherympäristön laatu: Kaupunkivihreän tilan eli luontotiedon kartoittaminen
3. Viherympäristön arvo ja laatu: Yhteistyön ja vuorovaikutuksen mahdollistavien rakenteiden kehittäminen ja linjauksien jalkauttaminen kuntaorganisaatioon
4. Kaupunkivihreän lisääminen ja kehittäminen: Riittävä tila kaupunkivihreälle, kaupunkivihreän prioriteettijärjestys
5. Kaupunkivihreän lisääminen ja kehittäminen: Taskupuistot
6. Kaupunkivihreän lisääminen ja kehittäminen: Rakennusjärjestyksen kehittäminen
7. Kaupunkivihreän lisääminen ja kehittäminen: Saavutettavuusohjeet

Haastekimpun ratkaisut ja monimuotoisuustyö Vantaalla

1. Viherympäristön laatu: Kotimaisten puiden ja putkilokasvien suosiminen

Ratkaisut Vantaalla:

- Vantaan kasvillisuuden käytön periaatteet
 - Käytämme kotimaisia taimikantoja.
 - Emme istuta ja torjumme haitallisia vieraslajeja.
 - Suosimme monimuotoista kasvillisuutta.
 - Turvaamme ekologiset arvot ja luonnon monimuotoisuuden
 - Viheralueet osana ekologisia verkostoja.
- Vantaan kasvillisuuden käytön periaatteiden päivitys

Haastekimpun ratkaisut ja monimuotoisuustyö Vantaalla

2. Viherympäristön laatu: Luontotiedon kartoittaminen

Ratkaisut Vantaalla:

- Vantaan resurssiviisauden tiekartta, monimuotoinen luonto –kaista
 - Laaditaan inventointisuunnitelma Vantaan luontotyypeistä ja lajistosta koostuvan tiedon lisäämiseksi.
 - Tuotetaan tietoa elinympäristöjen ja lajiston tilasta sekä niissä tapahtuvista muutoksista.
 - Laaditaan ekologisia verkostoja koskeva suunnitelma.
 - Tietoa ja seuranta luonnon tilasta ja lajistosta suojelualueiden ulkopuolelta.
- Luontoposiitiivinen Vantaa 2030
 - Lisää luontotietoa, selvitetään Vantaa luontotyyppien ekologinen tila

Haastekimpun ratkaisut ja monimuotoisuus Vantaalla

3. Viherympäristön arvo ja laatu: Jalkauttaminen kuntaorganisaatioon

Ratkaisut Vantaalla:

- Vantaan resurssiviisauden tiekartta, Vastuullinen Vantaa –kaista
 - Edistämme kaupunkiorganisaation ympäristövastuullisuutta
 - Ylläpidetään ympäristöosaamista koulutuksin ja perehdytyksin
 - Kytetään ympäristöasiat osaksi rutiineja, työtapoja, työtä ohjaavia rakenteita, suunnittelua ja päätöksentekoa

Haastekimpun ratkaisut ja monimuotoisuus Vantaalla

4. Kaupunkivihreän lisääminen ja kehittäminen: Riittävä tila kaupunkivihreälle

Ratkaisut Vantaalla:

- Vantaan resurssiviisauden tiekartta
 - Usea kaista sisältää elementtejä, jotka tukevat vihreän tilan lisäämistä.
 - Osa liittyy ilmastonmuutokseen, hiilinieluihin ja ekosysteemipalveluiden toimivuuteen
- Viherkerroin
- Vantaan purokäytävien mitoitusperiaatteet
- Viheralueiden mitoitus- **ja saavutettavuusohjeet, SAAVU**
- ARVO –hanke 2024:
 - Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa

Haastekimpun ratkaisut ja monimuotoisuusustyö Vantaalla

5. Kaupunkivihreän lisääminen ja kehittäminen: Taskupuistot

6. Kaupunkivihreän lisääminen ja kehittäminen: Rakennusjärjestyksen kehittäminen

7. Kaupunkivihreän lisääminen ja kehittäminen: Saavutettavuusohjeet

Ratkaisut Vantaalla:

- Mitoitus- ja saavutettavuusohjeet viheralueille, SAAVU
- Viherkerroin
- Vantaan resurssiviisauden tiekartta
- Rakennusjärjestys
 - *Rakennukset ja tontin käyttö on suunniteltava siten, että paikan kasvillisuus, pinnanmuodot sekä erityiset luonnon- ja kulttuuriarvot säilyvät.*
 - Luontoarvojen huomioon ottaminen
 - Maisemallisesti arvokkaat puut ja merkittävät luonnontilaiset tontinosat suojataan

Luontopositiivinen Vantaa 2030: 8 huomiota Vantaan luontotyön nykytilasta

1. Vantaa on jo vauhdissa luontotyössä – kaupungilla on hyviä linjauksia ja luontopositiivisuutta tukeva toimintaa. Resurssiviisauden tiekartan nykyisissä toimenpiteissä on vielä runsaasti hyödyntämätöntä vaikuttavuuspotentiaalia.

2. Lisää luontotietoa - matkallaan luontopositiiviseksi Vantaa tarvitsee lisää tietoa paikallisen luonnon nykytilasta sekä toimenpiteiden luontovaikutuksista. Tietoa pitää myös jakaa ymmärrettävästi ja hyödyntää laajasti erilaisissa yhteyksissä.

3. Luontosydämenjäljen kasvattaminen – Syvin systeeminen muutos syntyy ihmisten ja yhteisöjen ajattelutapojen muutoksesta. Tähän tarvitaan motivoivia ja voimaannuttavia oivalluksia muutoksen konkreettisista mahdollisuuksista. Sellaisia voivat tarjota vaikkapa erilaiset luontotalkoot – niissä itävät luontopositiivisen kaupungin kukoistuksen siemenet. Luontopositiivisuudessa yleisemminkin yhdessä tekeminen on edellytys onnistumiselle. Siksi Vantaan kannattaa miettiä, miten luontopositiivisuudesta tulee yhteinen asia ja miten kaupunki voi ohjata ja tukea kehitystä.

4. Luonto mukaan päätöksentekoon – luonnon ääni ei kuulu Vantaan kaupunkiorganisaatiossa nykyisillä hallinnollisilla menetelmillä.

5. Vantaasta luontoverkoston ja vihersiltojen kaupunki – Vantaa on väylien kaupunki, jossa myös kaupungin kasvu haukkaa luontoverkoston elinvoimaa. Kaikessa maankäytön suunnittelussa tulee kohdistaa erityishuomio luontoverkoston (metsä-, niitty- ja siniverkoston) vahvistamiseen.

6. Mahdollisuuksien tunnistaminen – Vantaa ei ole vielä tunnistanut kaikkia luonnon monimuotoisuuden positiivisia vaikutuksia tai sen tukemisen mahdollisuuksia. Vantaalla ne liittyvät tunnistettujen arvokkaiden luonnonympäristöjen lisäksi esimerkiksi kaupungin pitkään historiaan perinnebiotooppien ja uuselinympäristöjen muovaajana. Kaupungilla olisi erinomaiset mahdollisuudet profiloitua uudenlaisten, urbaanien kulttuuriympäristöjen luomisessa ja ottaa erityinen rooli luonnon monimuotoisuuden tukemisessa verrattuna muihin kasvaviin kaupunkeihin.

7. Yhteinen toimintamalli tarpeen – Luontopositiivinen Vantaa -tavoite edellyttää monien toimenpiteiden osalta periaatteellisten kaupungin sisäisten linjausten ja niihin perustuvien toimintaohjeiden määrittelyä, jotta toimilla saadaan aikaan systemaattisia ja kattavia vaikutuksia. Toimintamallin tulee ottaa kokonaisvaltainen ja systeeminen näkökulma luontotyöhön, jotta se tarjoaa näköaloja uudelleen tekemiseen. Tavoitteena on kaikkien toimialojen yhteinen päämäärä ja toiminta.

8. Resursointi kuntoon – Systeeminen luontopositiivisyystyö vaatii aikaa eikä Vantaalla ole tällä hetkellä riittävästi resursseja luontopositiivisuuden edistämiseksi tarvittavassa mittakaavassa. Kaupungin tulisi kohdentaa omaa toimintaansa harkiten oikeisiin asioihin rajallisten resurssien puitteissa ja hyödyntää työssä mm. ulkopuolisia rahoituslähteitä.

Kiitos!

[Ville Selonen](#)

Ympäristösuunnittelija

Vantaan kaupunki

Yleiskaavoitus / Kestävä kaupunki

ville.selonen@vantaa.fi

+358401801652

Käyntiosoite: Asematie 7, Vantaa

Postiosoite: PL 1870, 01030 Vantaan kaupunki

www.vantaa.fi

